

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการจัดโปรแกรมบริการพยาบาลที่เสริมสร้างความรู้และความสามารถในการบริหารมือด้วยตนเองต่อความรุนแรงของอาการและความสามารถในการใช้มือของผู้ป่วยกลุ่มอาการอุโมงค์ข้อมือที่นำแบบผู้ป่วยนอก

ชื่อและนามสกุล นางอัจฉรา ไชยกุล

แขนงวิชา การบริหารการพยาบาล

สาขาวิชา พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.สมใจ พุทธาพิทักษ์ผล
2. อาจารย์นายแพทย์พงษ์ชัย แซ่แต้

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2557

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หัสนีย์ รวีรกุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมใจ พุทธาพิทักษ์ผล)

..... กรรมการ
(อาจารย์นายแพทย์พงษ์ชัย แซ่แต้)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร. ศีววรรณ ศรีพล)

ข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการจัดโปรแกรมบริการพยาบาลที่เสริมสร้างความรู้และความสามารถในการบริหารมือด้วยตนเองต่อความรุนแรงของอาการและความสามารถในการใช้มือของผู้ป่วยกลุ่มอาการอุโมงค์ข้อมือที่บำบัดแบบผู้ป่วยนอก

ผู้วิจัย นางอัจฉรา ไชยกุล รหัสนักศึกษา 2525100901 **ปริญญา** พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการพยาบาล) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร. สมใจ พุทธาพิทักษ์ผล (2) อาจารย์ นายแพทย์พงษ์ชัย แซ่เฮ้ง **ปีการศึกษา** 2556

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดโปรแกรมบริการพยาบาลที่เสริมสร้างความรู้และความสามารถในการบริหารมือด้วยตนเองต่อความรุนแรงของอาการและความสามารถในการใช้มือของผู้ป่วยกลุ่มอาการอุโมงค์ข้อมือที่บำบัดแบบผู้ป่วยนอก

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคกลุ่มอาการอุโมงค์ข้อมือที่มารับบริการที่ห้องตรวจศัลยกรรมกระดูกและข้อ แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จำนวน 40 รายแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ได้รับการบริการตามกิจวัตร และกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามโปรแกรม กลุ่มละ 20 ราย เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ 1) โปรแกรมบริการพยาบาลที่เสริมสร้างความรู้และความสามารถในการบริหารมือด้วยตนเองสำหรับผู้ป่วยกลุ่มอุโมงค์ข้อมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 2) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป 3) แบบสอบถามบอสตันฉบับภาษาไทยของสิทธิพงษ์ อุปถัมภ์ และวิภา กำเหนิดดี (2008) ซึ่งประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ประเมินความรุนแรงของอาการ จำนวน 11 ข้อ และ ส่วนที่ 2 ประเมินความสามารถในการใช้มือ จำนวน 8 ข้อ 4) แบบประเมินความเจ็บปวดแบบตัวเลข 1-10 และ 5) แบบประเมินความพึงพอใจในโปรแกรมที่ได้รับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 15 ข้อ เครื่องมือทั้งหมดผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ความเที่ยงของแบบสอบถามบอสตันในส่วน of แบบวัดความรุนแรงของอาการ เท่ากับ 0.90 และความสามารถในการใช้มือ เท่ากับ 0.95 และความเที่ยงของแบบประเมินความพึงพอใจเท่ากับ 0.80 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ เปรียบเทียบความแตกต่างของสองกลุ่มด้วยสถิติ Mann-Whitney U Test

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ป่วยที่ได้รับการบริการตามโปรแกรมมีความรุนแรงของอาการลดลง มีความสามารถในการใช้มือเพิ่มขึ้น และมีความเจ็บปวดน้อยกว่าผู้ป่วยที่ได้รับการบริการตามกิจวัตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.001$) และ มีความพึงพอใจในโปรแกรมในระดับมาก ($M = 3.94$)

คำสำคัญ: การจัดบริการพยาบาล, ความรุนแรงอาการ, ความสามารถในการใช้มือ

Thesis title: The Effects of a Nursing Service Program Enhancing Knowledge and Ability of Self-Hand Exercises on Severity of Symptoms and Ability of Hand Functions of Patients with Carpal Tunnel Syndrome Treated at the Out Patient Unit

Researcher: Mrs. Achara Chaigul ; **ID:** 2525100901; **Degree:** Master of Nursing Science (Nursing Administration); **Thesis advisors:** (1) Dr. Somjai Puttapitukpol, Associate Professor; (2) Dr.Pongchai Saeheng ; **Academic year:** 2013

Abstract

The purposes of this quasi-experiment research were: to study the effects of a nursing service program enhancing knowledge and ability of self-hand exercises on severity of symptoms and ability of hand functions of patients with carpal tunnel syndrome treated at the Out patient Unit.

The sample in this study included 40 patients diagnosed carpal tunnel syndrome treated at the Out-patient unit. They were divided into two groups equally: a control group was received routine care; whereas, an experimental group was received care according to the nursing service program. The research instruments consisted of: (1) the nursing service program enhancing knowledge and ability of self-hand exercises for patients with carpal tunnel syndrome, (2) the general data form,, (3) the Thai version of Boston questionnaires which were translated by Sitthipong Upatham and Wipoo Kumnerddee (2008), [Boston questionnaires consisted of two parts: part 1 evaluation of symptoms severity (11 items) and part 2 evaluation of ability of hand functions(8 items)], (4) Numerical rating pain score (1-10), and (5) Patients' satisfaction scale (15 items). Content validity of all instruments was verified by five experts. Cronbach's alpha reliability coefficients of Thai version for part 1 and part 2 of Boston questionnaires were 0.90 and 0.95 respectively and of patients' satisfaction scale was 0.80. Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, median and inter-quartile, and Mann-Whitney *U* Test.

The results showed that the patients in the experimental group significantly decreased symptom severity, increased functional status, and decreased pain score more than the patients in the control group ($p < 0.001$). The patients in the experimental group rated their satisfaction at the high level ($M = 3.94$).

Keywords: Nursing service program, Symptom severity, Functional status, Carpal Tunnel Syndrome

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงลงได้เนื่องด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.สมใจ พุทธาพิทักษ์ผล และอาจารย์ นายแพทย์พงษ์ชัย แซ่เฮ้ง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ช่วยเหลือให้คำแนะนำและตรวจสอบข้อบกพร่องในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลงได้ด้วยดี จึงใคร่ขอขอบคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ข้าพเจ้าขอขอบคุณอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้พิจารณาเครื่องมือและแพทย์หญิงทยาภัทร บุญเกษม ศัลยแพทย์ออร์โธปิดิกส์ อนุสาขาไมโครจุลศัลยกรรม ที่ได้ช่วยในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ตลอดจนแพทย์และเจ้าหน้าที่ห้องตรวจศัลยกรรมกระดูกและข้อโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานีทุกท่าน ที่ได้ให้การช่วยเหลือสนับสนุน ในการเก็บข้อมูล และคำปรึกษาพร้อมทั้งอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ อาจารย์ประจำสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาและให้คำปรึกษา ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ที่ช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน และขอขอบคุณกำลังใจจากเพื่อนๆ พี่น้องทุกคน ที่คอยผลักดันมาโดยตลอด

ท้ายนี้ข้าพเจ้าขอขอบคุณบิดามารดา ครอบครัว และญาติพี่น้อง ที่ได้ให้การช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้ที่พักพิงและให้กำลังใจแก่ข้าพเจ้าเสมอมาจนสำเร็จการศึกษาในที่นี้

อัจฉรา ไชยกุล

พฤษภาคม 2557

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
กลุ่มอาการอุโมงค์ข้อมมือ	8
การให้บริการผู้ป่วยกลุ่มอุโมงค์ข้อมมือตามกิจวัตรในโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี	18
โปรแกรมบริการพยาบาลที่เสริมสร้างความรู้และความสามารถในการบริการมือด้วยตนเอง	19
ความพึงพอใจในโปรแกรม	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	28
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	28
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
การวิเคราะห์ข้อมูล	36
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	39

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบค่ามัธยฐานด้านความรุนแรงของอาการ ความสามารถในการ ใช้มือจากแบบสอบถามบอสตัน และการวัดระดับความเจ็บปวด ระหว่างกลุ่ม ทดลองและกลุ่ม ควบคุมด้วยสถิติ Mann-Whitney <i>U</i> Test	42
ตอนที่ 3 การประเมินระดับความพึงพอใจในโปรแกรมและบริการของกลุ่มทดลอง	43
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	45
สรุปการวิจัย	45
อภิปรายผล	47
ข้อเสนอแนะ	52
บรรณานุกรม	54
ภาคผนวก	60
ก ชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	61
ข หนังสือขออนุมัติเก็บข้อมูลขออนุญาตใช้เครื่องมือ	63
ค เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	69
ง Informed consent	72
จ เครื่องมือ	75
ฉ แผนการสอน	81
ช คู่มือ	86
ซ Data	89
ประวัติผู้วิจัย	98

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไป.....	39
ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบค่ามัธยฐานคะแนนความรุนแรงของอาการระหว่างกลุ่มทดลองที่ ให้บริการตามโปรแกรมกับกลุ่มควบคุมที่ให้บริการตามกิจวัตร.....	41
ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบค่ามัธยฐานคะแนนความสามารถในการใช้มือระหว่างกลุ่มทดลอง ที่ให้บริการตามโปรแกรมกับกลุ่มควบคุมที่ให้บริการตามกิจวัตร.....	41
ตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบค่ามัธยฐานคะแนนความเจ็บปวดระหว่างกลุ่มทดลอง ที่ให้บริการตามโปรแกรมกับกลุ่มควบคุมที่ให้บริการตามกิจวัตร.....	42
ตารางที่ 4.5 แสดงระดับความพึงพอใจในโปรแกรมที่ได้รับของกลุ่มทดลอง.....	43

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	6
ภาพที่ 2.1 แสดงตำแหน่งที่มีอาการปวดขามือ.....	9
ภาพที่ 2.2 ตัดขวางแสดง ตำแหน่งของเส้นประสาทมีเดียนและเอ็น	10
ภาพที่ 2.3 Median nerve gliding exercise	21
ภาพที่ 2.4 Tendon gliding exercise	22
ภาพที่ 3.1 แนวทางในการดำเนินการทดลอง	37

